

Проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“, № BG05SFOP001-2.009-0005

по Оперативна програма „Добро управление“,
съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

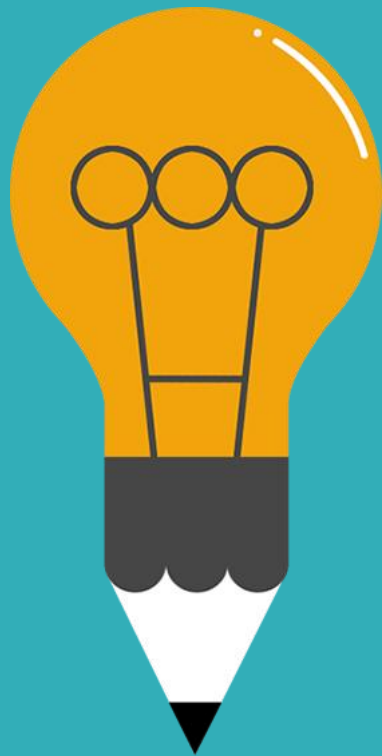

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Представяне на резултати от Анализ на нормативните регламенти в България, свързани с участието на гражданите в местното самоуправление

Проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“, № BG05SFOP001-2.009-0005 се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

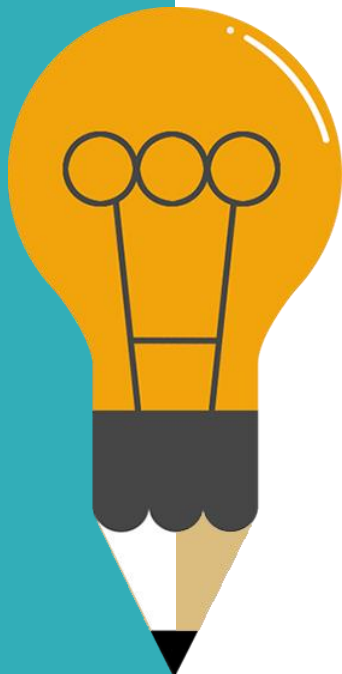
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Съдържание

01

Действаща нормативна уредба, регламентираща участието на гражданите в местното самоуправление

02

Административната среда, системата на органите и разпределението на правомощията между тях. Правно третиране на проблемите, които характеризират участието на гражданите в местното самоуправление

03

Ефективност и приложимост на правните норми в релевантното законодателство. Проблемни елементи на правната уредба, които следва да намерят законодателно решение

04

Препоръки за подобряване на правната среда

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Действаща нормативна уредба, регламентираща участието на гражданите в местното самоуправление

Настоящата презентация е създадена в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

“

Процесите на участие позволяват на хората да виждат по-ясно сложната природа на ситуацията, в които живеят и работят, както и да се учат от опита. Посредством своето участие, хората могат да идентифицират възможности и стратегии за действие, както и да постигат солидарност в името на промяната.

”

**Международната асоциация за
гражданско участие**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

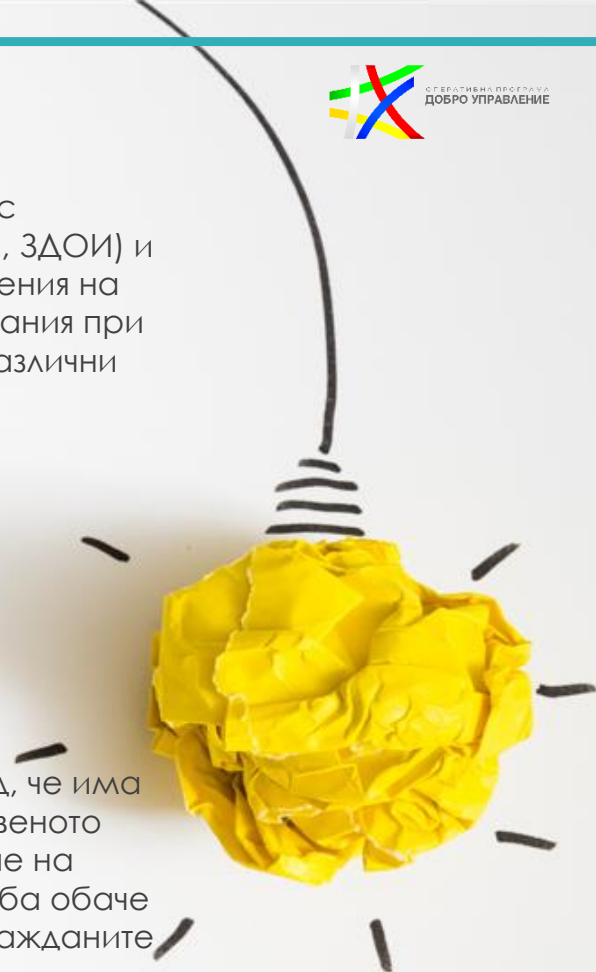

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Гражданското участие в местното самоуправление е регламентирано с конкретни текстове в редица закони (напр. ЗНА, ЗАТУРБ, АПК, ЗПУГДВМС, ЗДОИ) и подзаконовни нормативни актове, които в общия случай въвеждат задължения на органите на местното самоуправление да провеждат публични обсъждания при приемането и / или отчитането на изпълнението на местни политики в различни сфери. Такива са например:

- Законът за регионалното развитие;
- Законът за публичните финанси;
- Законът за общинския дълг;
- Законът за устройство на територията;
- Законът за общинската собственост;
- Законът за туризма;
- Законът за опазване на околната среда и редица други.

На базата на така очертаната правна рамка може да се направи извод, че има създадена нормативна уредба, която дава възможности за непосредственото включване на гражданите и техните организации в процесите на вземане на решения и в нормотворческия процес. Съществуващата законова уредба обаче следва да се допълни с конкретни механизми на взаимодействие на гражданите и техните организации с публичната власт.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Ключова предпоставка за гражданско участие в местното самоуправление е степента на децентрализация на държавното управление в България. По обща оценка на много експерти, България е все още силно централизирана държава в сравнение със страните от ЕС. Макар, че е налице разбиране за нуждата от децентрализация, действията в такава посока са несистемни, плахи и колебливи.

Проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“, № BG05SFOP001-2.009-0005 се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

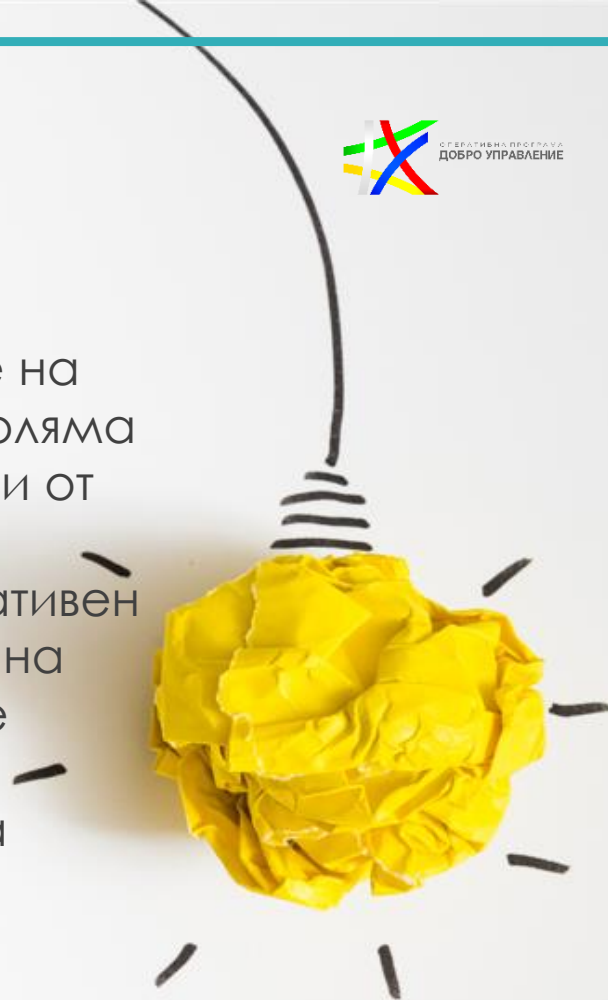
РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

В ситуация, в която правомощията на органите на местното самоуправление са ограничени и голяма част от прилагането на местни политики зависи от волята на централното правителство, самоуправлението ще има по-скоро декларативен характер, отколкото автономно ниво на власт, на което се вземат важните за местното развитие решения. Ограничените местни правомощия предопределят в не малка степен гражданска активност на местно ниво.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Могат да бъдат посочени много примери в подкрепа на това твърдение, като слабото и често формално публично обсъждане на проекта за годишен общински бюджет. В ситуация на тесни данъчни правомощия на местните власти, силна зависимост от трансфери от централното правителство и доминиране на делегираните от държавата дейности над местните в общинските разходни отговорности, обсъждането на общинския бюджет ще продължи да бъде слабо интересно за гражданите заради ограничените възможности за въздействие в по-голямата част от общините в България, в които делът на собствените приходи е много нисък.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

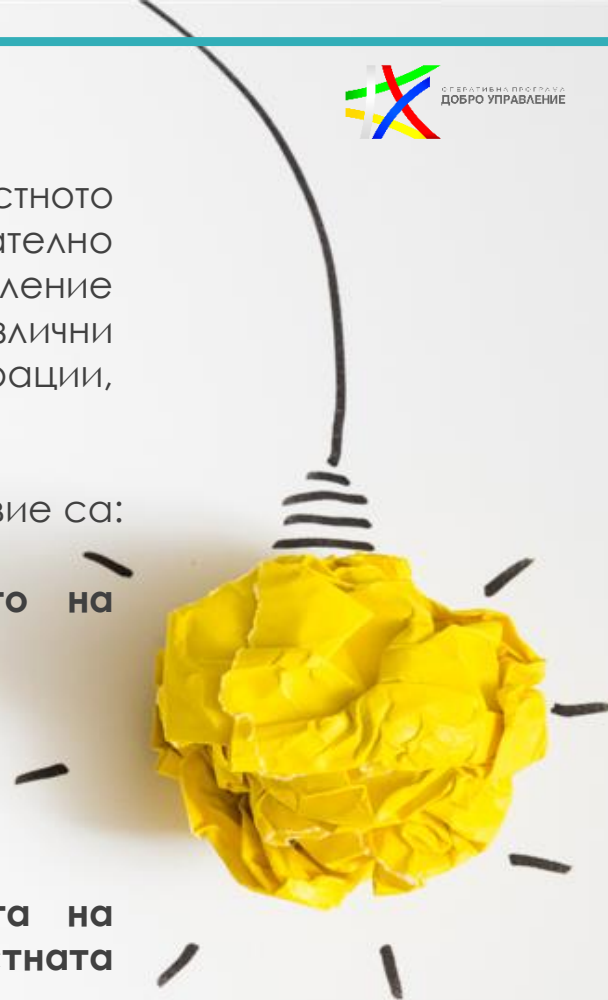

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Начините и формите за участие на гражданите в местното самоуправление в Република България са законодателно регламентирани. Като субекти на местното самоуправление гражданите могат да въздействат на дейността на различни териториални органи и служителите от местните администрации, които ги подпомагат.

Най-общо начините за осъществяването на тяхното въздействие са:

- **пряко участие на гражданите при осъществяването на държавната и местната власт;**
- **осъществяване на граждански контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация;**
- **осъществяване на обществен контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация.**

Пряко участие на гражданите при осъществяването на държавната и местната власт

Начините и формите за пряко участие на гражданите в местното самоуправление в Република България са регламентирани в два закона:

01

Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

- Референдум
- Гражданска инициатива
- Европейска гражданска инициатива
- Общо събрание на населението

02

Закон за местното самоуправление и местната администрация

- Присъствие на заседанията на ОБС и комисиите
- Отправяне на питания, становища и предложения от компетентността на ОБС, кмета или ОБА
- Европейска гражданска инициатива
- Обществен посредник

Закон за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

01

Референдум - произвежда се на национално и местно ниво

Национален референдум - въпроси с национално значение от компетентността на НС

Местен референдум - въпроси от местно значение, които законът е предоставил в компетентност на органите на местно самоуправление

02

Гражданска инициатива – произвежда се на национално, европейско и местно ниво

НГИ - Предложения до Народното събрание или до органите на централната изпълнителна власт за решаване на въпроси от национално значение

МГИ - организира се по решение на събрание на не по-малко от 50 гласоподаватели. Събранието одобрява предложение, за което да се събират подписи на граждани

03

Европейска гражданска инициатива

Чрез подписка при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 211/2011

Възможност на гражданите да се обърнат пряко към ЕК и да изискат от нея подготовката на правен акт, който да бъде съобразен с изискванията на Договорите на ЕС.

04

Общо събрание на населението

Решаване на въпроси от местно значение

Свикване на Общото събрание по инициатива на гражданите - една петдесета, но не по-малко от 20 граждани с избирателни права.

Счита се за редовно, ако на него присъстват не по-малко от една четвърт от гласоподавателите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Закон за местното самоуправление и местната администрация

В съответствие с този закон гражданите могат да присъстват на заседанията на общинския съвет и на неговите комисии, като заемат специално определените за тях места. Те могат да се изказват, да отправят питання, становища и предложения от компетентността на общинския съвет, кмета или общинската администрация, представляващи обществен интерес, и да получават отговори по ред, начин и в срок, определени в правилника за организацията и дейността на общинския съвет.

Гражданите и юридическите лица могат да внасят писмени предложения и становища в комисиите на общинския съвет. По разглежданите въпроси комисиите приемат доклади, становища, предложения и препоръки, които се предават в общинския съвет и на съответните заинтересувани лица.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

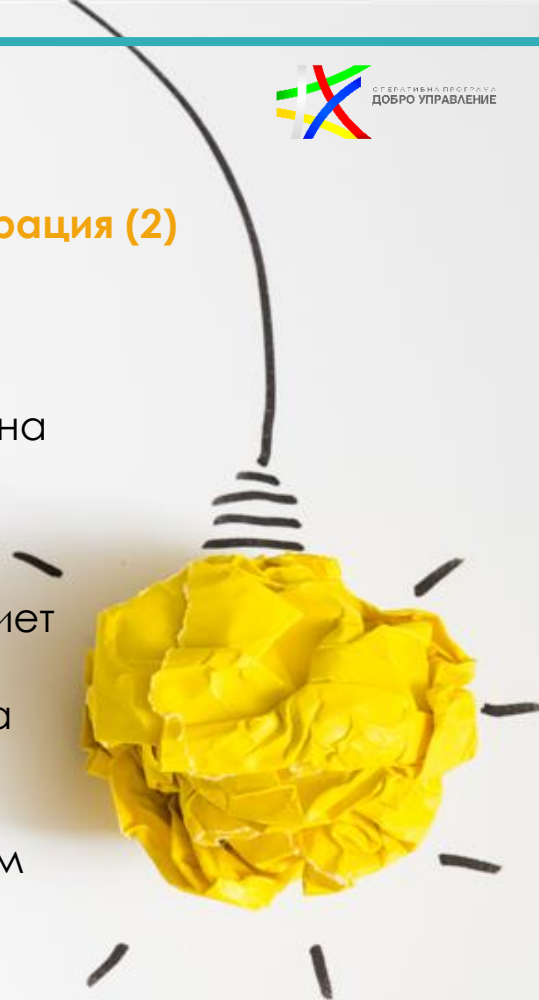
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Закон за местното самоуправление и местната администрация (2)

Защитата на правата и законните интереси на гражданите може да се осъществява и чрез института на обществения посредник. Той се избира с мнозинство $2/3$ от общия брой на общинските съветници и съдейства за спазване правата и законните интереси на гражданите пред органите на местното самоуправление и местната администрация. Организацията и дейността му се уреждат с правилник, приет от общинския съвет. Проучвания показват, че петнадесет години след въвеждане на правната възможност в Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/ за избор на обществен посредник, мрежата от местни омбудсмани не се увеличава, а напротив – от 22 към 2011 г. понастоящем те са само 13.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Граждански контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация

Правото на гражданите, като субекти осъществяващи граждански контрол на дейността на органите на местно самоуправление и местна администрация, като обекти на този контрол е изключително важно право, което е регламентирано в следните четири закона:

- Закон за омбудсмана
- Административнопроцесуален кодекс
- Закон за отговорността на държавата и на общините за вреди
- Закон за административните нарушения и наказания

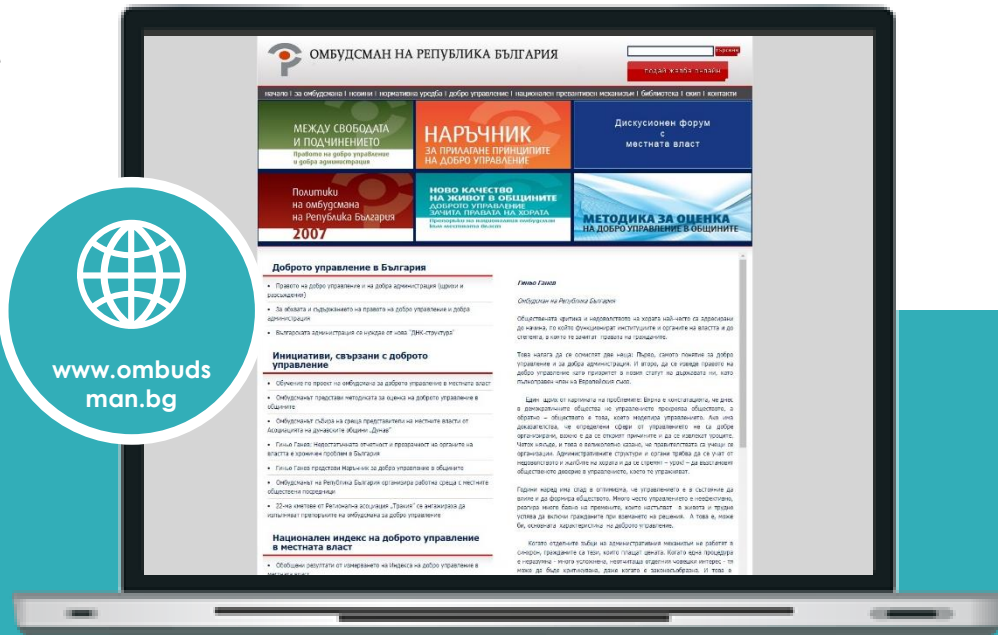

Проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“, № BG05SFOP001-2.009-0005 се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Закон за омбудсмана

Граждански контрол на дейността на органите на местното самоуправление и служителите на местната администрация може да се осъществява чрез института на националния омбудсман.

Анализът на действащото законодателство показва, че на този етап не съществува специфична правна уредба на взаимодействието между националния омбудсман и местните обществени посредници. Последните не са организационно или функционално подчинени на националния омбудсман. В тази връзка е приемлива тезата, че запазвайки своя институционален суверенитет и националния омбудсман, и обществените посредници следва да координират своите действия за защита правата и свободите на гражданите, включително при разглеждане на конкретни случаи.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Административнопроцесуален кодекс

Гражданите могат да оспорват индивидуални административни актове на органи на местното самоуправление, с които се създават административни права и задължения или се засягат права или законни интереси на отделни лица или организации непосредствено пред погорестоящия административен орган. С жалбата може да се оспори както законосъобразността, така и целесъобразността на административния акт. Гражданският контрол в местното самоуправление може да се простира не само върху административните актове, но и върху тяхното изпълнение. АПК предвижда възможност за оспорване от страна на гражданите на незаконосъобразни действия по изпълнение на административни актове и решения. АПК урежда цялостно разглеждането и решаването на сигналите и предложенията на гражданите и организациите, производството за обезщетение за вреди от незаконни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, както и разглеждането на искания, за да се задължи административен орган да извърши или да се въздържа от определено действие.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Закон за отговорността на държавата и на общините за вреди

Актуалният текст на чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, гласи, че „Държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност“. Искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по местожителството на увредения срещу органите, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. Исковете се разглеждат по реда, установен в АПК.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ

МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Закон за административните нарушения и наказания

За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях могат да се прилагат принудителни административни мерки. Случаите, когато могат да се прилагат принудителни административни мерки, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон. В съответствие със ЗАНН гражданите могат да обжалват наложените им принудителни административни мерки и административни наказания.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

Обществен контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация

Обществения контрол обхваща всички форми и видове на контрол, упражняван от недържавни органи и организации, на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация. Това е контролът на широката общественост, на населението, на обществените органи и организации на гражданите.

Общественият контрол на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация в Република България не е законодателно регламентиран. Той се осъществява въз основа на конституционното право на гражданите да се сдружават. Липсват правни механизми, регламентиращи отмяна, изменение или спиране на актове на органите на местното самоуправление, или отстраняване и търсене на юридическа отговорност на органи и длъжностни лица от местната администрация.

Основните форми, чрез които гражданите влизат във взаимодействие с институциите при формулирането, провеждането, наблюдението и оценката на публичните политики, могат да се обобщят в следните 3 групи: информирание, консултиране и съвместно вземане на решения.

За да участват ефективно във взаимодействието с местната власт, гражданите и СГО трябва да:

01 Познават областите на компетентност на местната власт

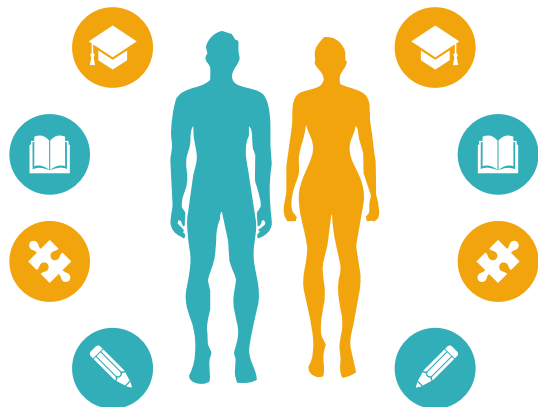
02 Познават нормативната уредба

03 Имат достъп до информация за местните политики

04 Организируют съвместни действия с други граждани и организации

05

Познават и да имат капацитет да прилагат институционалните и неформални механизми за участие във взаимодействието с местната власт

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

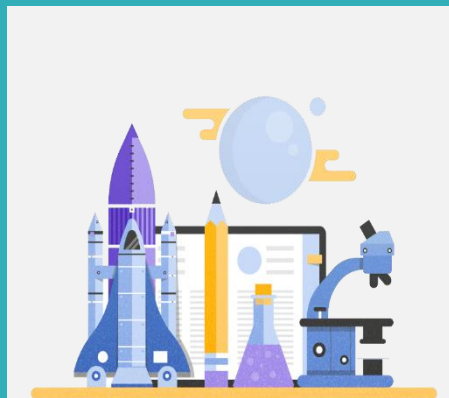
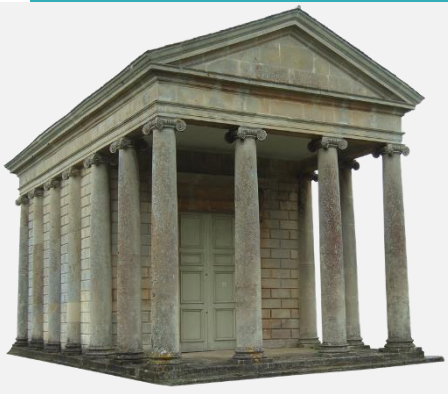
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Административната среда, системата на органите и разпределението на правомощията между тях. Правно третиране на проблемите, които характеризират участието на гражданите в местното самоуправление

Настоящата презентация е създадена в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Основни сфери на взаимодействие между гражданските структури и структурите на местната власт

култура,
културно
наследство

изкуство

образование и
наука

здравеопазване

Основни сфери на взаимодействие между гражданските структури и структурите на местната власт (2)

социални услуги

екологична
среда

развитие и
жилищно
осигуряване

правозащита

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Ефективност и приложимост на правните норми в релевантното законодателство

Настоящата презентация е създадена в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Местният референдум е изпитан начин да се чуе гласът на малкия човек, когато отсреща стои алчен бизнес с огромни ресурси. В последните години в България се наблюдава „**бум на местните референдуми**“, отчитат изследователи на пряката демокрация. Повечето случаи са с екологичен контекст: Поморие, Нови хан, Горна Малина, Каспичан, Радомир, Трън.

Местните референдуми

Поморие

60.2% от хората гласуват срещу нефтопровода „Бургас – Александрополис“

Каспичан

С местен вот е спрян инсертатор за опасни отпадъци, в Радомир – златна мина.

2008
Нови хан

При 66% избирателна активност, над 99% подкрепят незабавното затваряне и ликвидация на хранилището за радиоактивни отпадъци

2009

2011

община Горна
Малина

92% „против“ добива на облицовъчен материал, Горна Малина се обявява за зелена община.

2014

2017

община Горна
Малина

Леглата в къщи за гости от нула са достигнали 137. Има три конни бази, 5-6 фирми произвеждат сертифицирани биохрана

Местните референдуми (2)

Стара Загора

Едва 15,4% от имащите право на глас вземат участие в допитването и така то остава невалидно, защото не е изпълнено изискването на закона да участват 40% от хората с избирателни права.

Каспичан

С местен вот е спрян инсертатор за опасни отпадъци, в Радомир – златна мина.

2017
Град Трън

единодушното отхвърляне на златодобива от повече от 90% от населението

2017

2015
Самоков

въпреки внесена подписка, общинският съвет отказва да насрочи референдум за мястото на депо за отпадъци.

2014

2017
община Горна Малина

Леглата в къщи за гости от нула са достигнали 137. Има три конни бази, 5-6 фирми произвеждат сертифицирани биохрана

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

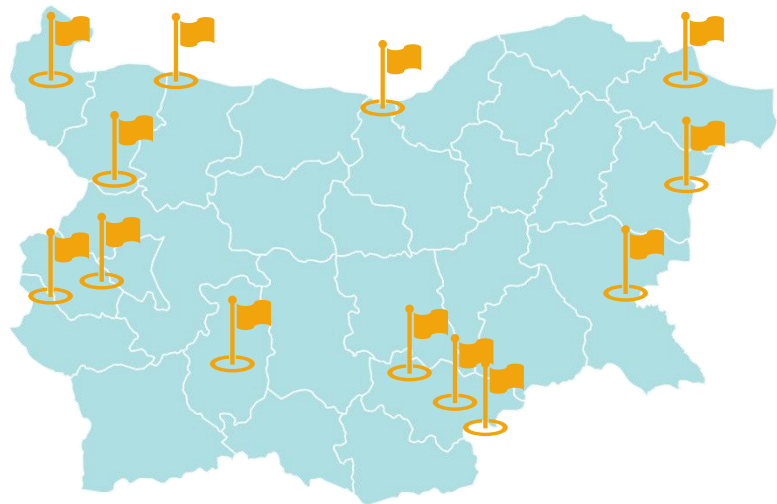
“ Независимо от текущите несъвършенства, местни референдуми трябва и ще продължат да се провеждат. Както се казва в доклада „Затъмненият Референдум“, разработен от екип на Форум Гражданско Участие през 2017 г. „една от възможностите за подобряване на цялостния процес и изграждане на култура на участието е по-честото провеждане на местни референдуми. В този случай, по-конкретните въпроси, които пряко касаят хората и те ясно биха могли да си представят последствията от тях може да повиши уменията за информирано вземане на решения” ”

Проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“, № BG05SFOP001-2.009-0005 се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

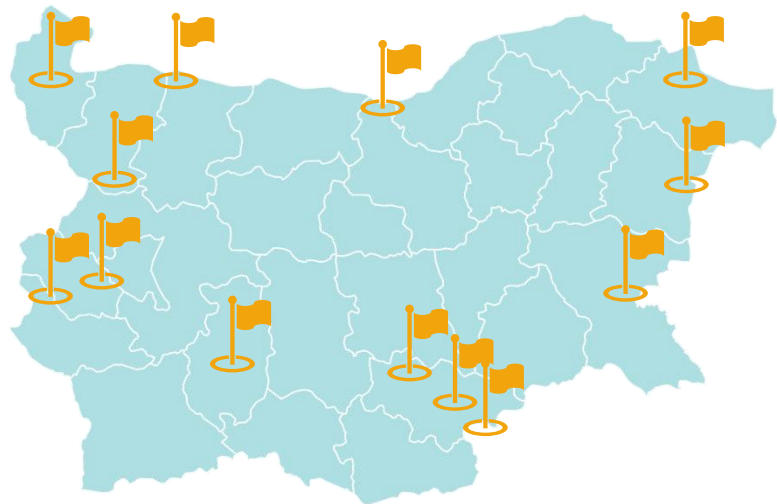
Други практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения за развитие на регионите, които биха могли да бъдат използвани, с цел подобряване на участието на гражданите в местните политики

- Гражданската инициатива „За запазване на община Велинград, като екологичен и чист регион, без рудодобив“
- Местна гражданска инициатива, Община Видин
- Гражданската инициатива за „Отваряне на Зоната за обществен достъп за граждани към пристанище Бургас“
- Местната гражданска инициатива в град Варна
- Местна гражданска инициатива в Община Радомир
- Местната гражданска инициатива за подобряване качеството и намаляване цената на предоставените от ВиК - Добрич

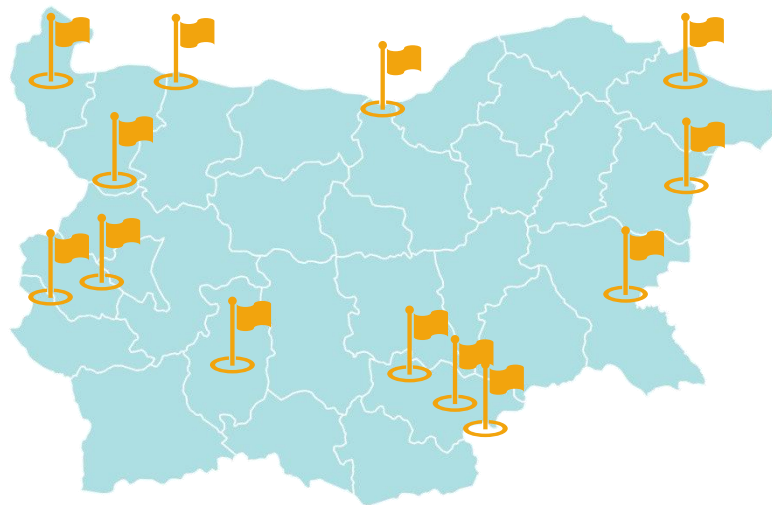
Други практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения за развитие на регионите, които биха могли да бъдат използвани, с цел подобряване на участието на гражданите в местните политики (2)

- читалище „Братство 1869“ гр. Кюстендил проект „Твоята община работи за теб. Активиране на ефективното застъпничество на гражданските организации в диалога с местната власт“ в партньорство с Община Кюстендил и Институт за икономическа политика гр. София.
- Създаване на добри икономически условия и възможности за реализация на младите хора в община Свиленград
- Община Любимец редовно публикува решенията и актовете на общинския съвет и заповедите на кмета с обществена значимост в местните медии, за да даде възможност гражданите да се запознаят в детайли с тях.

Други практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения за развитие на регионите, които биха могли да бъдат използвани, с цел подобряване на участието на гражданите в местните политики (3)

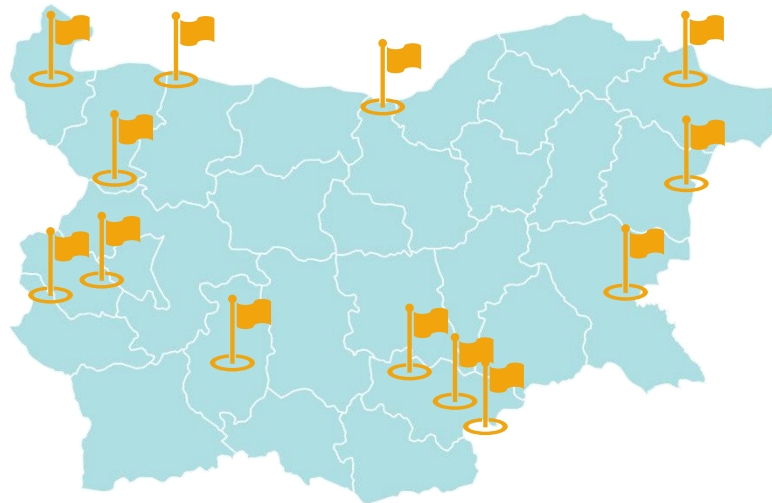
- В община Ивайловград е установена практика допускането на журналисти на всички общински сесии, както и при отварянето на документации по процедурите на общината по ЗОП.
- В община Разград редовно се провеждат различни по характер публични обсъждания (изисквани по закон или при важни и значими за местната общност въпроси), дни на отворените врати, тематични срещи за обсъждане на различни нововъведения за работа (настъпили или предстоящи) и др. Директно се предават сесиите на Общински съвет - Разград по общинско радио „Разград“ и една от местните кабелни телевизии.

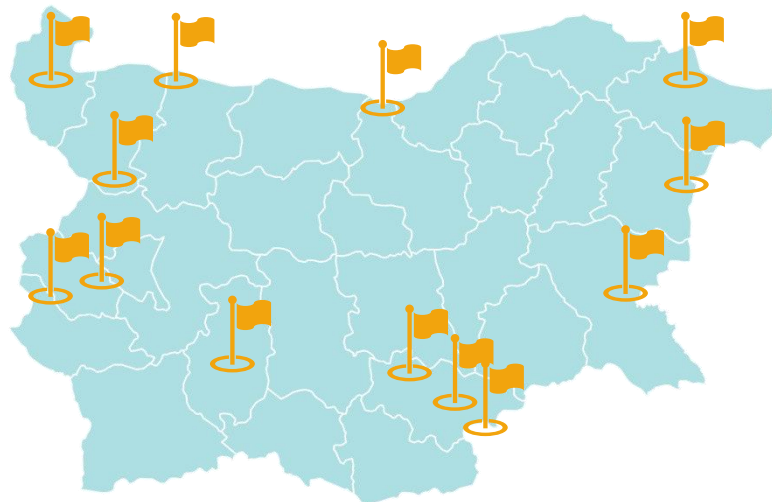
Други практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения за развитие на регионите, които биха могли да бъдат използвани, с цел подобряване на участието на гражданите в местните политики (4)

- Успешно партньорство и ефективно взаимодействие между Областна администрация - Враца, Общинска администрация - Оряхово и СНЦ „За възстановяване и развитие - АЗАРА“, гр. Оряхово – проект „Граждански наблюдател“ в зоната на ГКПП-Оряхово
- Областната и общинска администрация – Сливен се стремят да работят в партньорство със структурите на гражданското общество в процеса на формиране на политиките на областно ниво
- Партньорство между Общинска администрация – Мездра, структурите на гражданското общество и бизнеса за реализиране на прозрачност в действията на администрацията и предлагане на по-качествени услуги на населението. В община Мездра е създадена местна инициативна група по интегритет (МИГИ) по проект „Добро управление и организационна култура на местната власт в България“

Други практики за включване на гражданите в процеса на вземане на решения за развитие на регионите, които биха могли да бъдат използвани, с цел подобряване на участието на гражданите в местните политики (5)

- „От и за общината“ – информационно издание на община Козлодуй
- Програма „Местни инициативи“ на община Свищов
- Участие на младите хора от община Правец в процесите за прозрачно и ефективно управление
- Конкурс „Граждански инициативи“ организиран от община Хасково
- Граждански инициативи за промяна на местни политики (програма за провеждане на застъпнически кампании на местно ниво в градовете София, Дупница, Вълчедръм, Самоков, Пазарджик, Пловдив (Столипиново), Сливен, Ямбол, Бургас, Варна)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Проблемни елементи на правната уредба, които следва да намерят законодателно решение

Настоящата презентация е създадена в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Основните проблеми, които ограничават участието на гражданите в политиките за регионално и местно развитие са:

01

недостатъчна публичност и прозрачност в процеса на определяне на целите и политиката на общината и на механизмите за тяхното реализиране пораждат недоверие в законосъобразността на приетите решения и тяхната целесъобразност по отношение нуждите и интересите на общността;

02

отношението на гражданите към органите на местното самоуправление като посредник на взети „отгоре“ решения. От друга страна, партизирането на местната политика като следствие от пропорционалната избирателна система, по която се избират общинските съветници, ограничава в значителна степен възможностите за включване на алтернативни предложения и решения и ограничава реалното влияние на гражданите;

03

липса на публичност в работата на общинските съвети, което лишава гражданите от възможността да контролират местните избраници по отношение на това как те осъществяват своите функции;

04

задължението на местните избраници да информират гражданите за своята дейност, не е обезпечено с реален механизъм;

Основните проблеми, които ограничават участието на гражданите в политиките за регионално и местно развитие са: (2)

05

Липса на традиционни или регламентирани механизми за обществен контрол и санкции за дейността на местните избраници в периода между изборите в голяма степен омаловажават и обезсмислят гражданската и политическата активност

07

Липсват единни минимални стандарти за информиране, консултиране и съвместно вземане на решения с гражданите, задължителни за спазване от администрацията на местно ниво

06

Липса на регламентиран механизъм за предварителен достъп до обществено значима информация относно решенията, които предстоят да бъдат разглеждани и приемани от общинския съвет, лишава гражданите от възможност за формиране на рационално мнение по тях и съответно за инициатива

08

Отсъства адекватен капацитет сред служителите в изпълнителната власт за работа по тези въпроси, неясни са отговорностите им относно взаимодействията с гражданите и структурите на гражданското общество в процесите на вземане на решения

Основните проблеми, които ограничават участието на гражданите в политиките за регионално и местно развитие са: (3)

09

Липса на ресурс за участие на гражданите и структурите на гражданското общество в процеса на регионално и местно развитие

11

Липса на информация за резултатите от гражданските инициативи и консултации и за начина, по който приноса на гражданите ще бъде отразен (или няма да бъде отразен) при изготвянето/актуализирането на съответния нормативен или политически документ

10

Недобри процедури и критерии за определяне на заинтересованите страни и за привличане на участници в обсъжданията и консултациите, което рефлектира върху представителството на гражданите и структурите на гражданското общество

12

Електронният консултативен процес е слабо застъпен в работата на институциите на регионално и местно ниво

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Препоръки за подобряване на правната среда

Настоящата презентация е създадена в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
МАРИЦА

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО

Настоящата презентация е създадена в рамките на в рамките на проект „Гражданите и местните власти – партньори за създаване на открито и отговорно управление“ по Оперативна програма „Добро управление“ по Процедура BG05SFOP001-2.009 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, Административен договор BG05SFOP001-2.009-0005-C01/28.12.2018 г.. Отговорността за съдържанието на документа се носи от РСО „Марица“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че тази презентация отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.